

TOGAF nog net niet volwassen

De Open Group heeft TOGAF 9 vrijgegeven. Dit is een belangrijke standaard op het gebied van architectuur en de vraag is dan ook of deze versie al helemaal volwassen is. Danny Greefhorst constateert dat TOGAF 9 adolescent is, maar nog net niet volwassen.

The Open Group Architecture Framework (TOGAF) is een aanpak voor enterprise-architectuur en lijkt door steeds meer organisaties te worden omarmd. Het relatief jonge architectuurvakgebied heeft last van een babylonische spraakverwarring, dat tevens de grootste bedreiging is. Standaarden zijn daarom belangrijk en bieden uitzicht op een standaardisatie van terminologie, notatie en methoden. TOGAF is zo'n standaard en wordt net als de standaard ArchiMate beheerd door de Open Group, een consortium van bedrijven en instellingen. Het is feitelijk een verzameling van methoden, technieken en best-practices op het gebied van enterprise-architectuur. Versie 8 is al behoorlijk uitgebreid, maar heeft ook nog veel gebreken. Een ieder vraagt zich dan ook af in welke mate versie 9 TOGAF naar volwassenheid brengt. Laten we voor alle duidelijkheid eerst nog even kijken naar TOGAF 8.

Vijftien jaar oud

Bouwstenen zijn een basisonderdeel bij het ontwikkelen van een enterprise-architectuur. TOGAF 9 onderkent dat, maar met deze elementen alleen heb je nog geen adequate architectuur. TOGAF versie 8 bouwt voort op eerdere versies van architectuur framework die teruggaan tot 1994. Het belangrijkste van TOGAF is eigenlijk de architectuurmethode, omdat andere methoden en raamwerken hier veel minder expliciet in zijn. Deze methode biedt een stappenplan waarin is aangegeven welke activiteiten moeten worden uitgevoerd en wat hun invoer en uitvoer is. De methode geeft niet in detail aan welke inhoudelijke architectuurmodellen moeten worden gemaakt. Verder beschrijft het een classificatie van soorten architecturen en bijbehorende oplossingen. Tenslotte bevat TOGAF een aantal best-practices op het gebied van architectuur. Zo geeft het richting aan de inrichting van architectuur in de organisatie. Ook gaat TOGAF in op de inhoud van een architectuur.

Dit is tevens de zwakke kant van TOGAF 8; het wordt niet helder welke inhoudelijke modellen je precies moet maken. Dit heeft ook een directe invloed op de architectuurmethode. Het is eigenlijk onvoldoende helder wat de precieze invoer en uitvoer van stappen in de methode is. Overigens wordt dit ook veroorzaakt door inconsistent taalgebruik, onduidelijke definities en onvolledigheden.

Verbeteringen

Wat heeft TOGAF 9 ons te bieden? De eerste belangrijke verbetering zit in de structuur. Er is een aantal nieuwe delen gedefinieerd die een duidelijker herkenbare inhoud hebben en die ook los van de andere delen kunnen evolueren. Verreweg de belangrijkste toevoeging is het content framework dat definieert waar een architectuur feitelijk uit bestaat. Het leert ons het onderscheid tussen deliverables, artefacten en bouwblokken. Ook krijgen we een standaardlijst van deliverables, artefacten en bouwblokken aangeleverd. Hoewel we veel architectuurinhoud krijgen aangereikt, is dit deel duidelijk ook nog niet uitontwikkeld.

Zo is de relatie met ArchiMate, de andere belangrijke architectuurstandaard van Open Group, nog ver te zoeken. Het lijkt alsof er eerst nog een interne concurrentiestrijd moet worden uitgevochten.

Daarnaast zie ik toch ook nog wel wat inconsistentie in terminologie. Tenslotte is het ook vreemd dat in de tekst nog steeds wordt ingegaan op een aantal artefacten uit TOGAF 8 die geen plaats meer hebben in de lijst zoals deze in versie 9 is gedefinieerd.

Een belangrijke toevoeging is een verder onderscheid in soorten architecturen. TOGAF heeft het over het partitioneren van architectuur. Er worden onder meer architecturen onderscheiden op strategisch niveau, voor een specifiek deelgebied en voor specifieke oplossingen. Vreemd is dat daarbij geen gebruik wordt gemaakt van gangbare termen als 'enterprise architecture', 'domain architecture' en 'solution architecture'. Ook wordt niet echt duidelijk hoe bijvoorbeeld een architectuur voor een specifiek deelgebied nu anders is dan een referentie-architectuur.

Vrij stabiel

De architectuurmethode zelf is vrij stabiel gebleven. Op het hoogste niveau is deze feitelijk ongewijzigd. De aanpassingen zitten wat dieper onder deze structuur. De belangrijkste verbetering is de onderbouwing van de methode met zaken uit het content framework. Een andere belangrijke

verbetering is een gelijk stappenplan voor alle architectuurdomeinfasen. Verder worden we ook verrast met een aantal nieuwe technieken die kunnen worden toegepast in de architectuurmethode. We zien technieken die voor projectmanagers al erg bekend zijn, zoals stakeholder management en risicomanagement.

Ook zien we technieken die in het verleden meer tot het werkgebied van business consultants behoorden. Zo is er een organisatie assessment-aanpak in TOGAF opgenomen die je helpt om te bepalen in hoeverre een organisatie klaar is voor de voorgestelde veranderingen. Ook de techniek van capability based planning is een uitgebreidere, meer strategische blik op de rol van de architect. Het idee is om zogenaamde capabilities te definiëren die door de hele organisatie heen snijden, maar fundamenteel zijn om de doelen van de organisatie te bereiken. Het wordt alleen niet echt duidelijk hoe je tot de juiste capabilities komt.

Security-architectuur

Er worden ook een aantal technieken besproken die architecten dichter aan het hart liggen. Zo worden allerlei technieken aangereikt die helpen bij het uitvoeren van migratieplanning. De architect wordt ook geholpen bij het bepalen van de precieze iteraties in de architectuurmethode. Dit iteratieve karakter is overigens een van de belangrijkste kenmerken van deze methode en is belangrijk om doelgericht te houden. Er is nu ook een separaat hoofdstuk over security-architectuur en architectuur de relatie die dat heeft met de verschillende fasen in de architectuurmethode.

Verder krijgen we technieken aangereikt voor het definiëren van interoperabiliteitseisen. De resulterende matrix lijkt wel wat kunstmatig. Tenslotte geeft TOGAF nu ook de relatie aan met servicegeoriënteerde architectuur. Per fase in de methode worden de SOA-gerelateerde aandachtspunten benoemd die zouden moeten worden opgepakt.

Conclusies

Er zijn behoorlijk wat wijzigingen in TOGAF aangebracht. De belangrijkste toevoeging in versie 9 is die van het content framework waardoor het nu duidelijker wordt waar een architectuur inhoudelijk uit bestaat. Het is duidelijk dat TOGAF 9 een meer volwassen aanpak biedt voor architectuur. Het is een serieus raamwerk waarin iedere professionele architect in zou moeten zijn gecertificeerd. De vraag is of TOGAF met versie 9 al helemaal volwassen is. De belangrijkste omissie is dat het content framework nog niet in lijn is met ArchiMate. Daarnaast vind ik dat er toch ook nog veel oude inhoud te vinden is die eigenlijk niet meer in lijn is met de nieuwe delen van de oplossing. Tenslotte zou ik graag meer ondersteuning zien bij het maken van specifieke architectuurinhoud. Dit alles leidt ertoe dat ik vind dat TOGAF nog niet helemaal volwassen is. Dat is eigenlijk ook niet zo vreemd, want TOGAF is met zijn 15 jaar oud nog een puber.